DENÍK SCÉNY DĚTSKÉ

Fabrika SVITAVY

3.

PONDĚLÍ 13. 6. 2022

ÚVODNÍK

Možná mohl tento úvodník vznikat o něco dříve než po zhlédnutí večerní slovenské inscenace. Byl by velmi příjemně naladěný, optimistický, ohlížel by se za dnem plným tance, pohybu, zážitků z dílen, loučením s recitační částí přehlídky, vítáním nových souborů, staronových tváří míhajících se vstupním portálem Fabriky jako dejavu (odjeli jsme vůbec někdy ze Svitav?)... Byl by letní, s příchutí malinové zmrzliny ze svitavského náměstí, prostoupený energií nabranou v přítomnosti lektorky semináře A, Sanji Krsmanovićové Tasićové, která mi poskytovala rozhovor téměř po celý den (čímž lákám na Deník vydaný v úterý) a zpřítomnila mě v okamžiku teď a tady, nasvítila mi Svitavy víc než dnešní zářivé počasí, zcitlivěla k vnímání přicházejících podnětů.

Ale píšu ho teď. Chtěla jsem být v kondici – přísahám –, ve formě AKROSTICHU, se kterým si už včera začali pohrávat studenti katedry výchovné dramatiky DAMU, když psali své reakce na večerní představení Divadla Drak.

***C**o divák od divadla čeká?*
***O** čem chce po představení přemýšlet?*
***J**akou svobodu svých pocitů si může dovolit?*
***A** může přestat koukat?*
***K**omu to říct?*
***O**balit to nějak?*
***D**o jaké míry je součástí tvorby?*
***I**gnorovat sebe v hledišti?*
***V**iděli jste to taky?*
***Á** – co tomu říkáte?*
***K**am mám posunuté hranice?*
***CH**ci se dívat dál?*
***C**o teď?*
***I** vy?*
?

Chtěla jsem to napsat dřív, ale akrostich mě zastih v tomto rozpoložení. A kdo by se chtěl na noc rozpokládat, že? Tak dobrou noc – vám už teď dobré ráno a radostně do pondělka, pondělka nepracovního, protože zanořeného do programového proudu Dětské scény někde na střením toku –předpověď na pondělí je velmi příznivá. Tipuji s večerními Bombarďáky biozátěž vstřícnější než tu nedělní.

Gábina Zelená Sittová

ZAPSALI JSME...

... NA BESEDĚ LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 2. KATEGORIE

„Přijít s energií, mít chuť vyprávět - to je základ - protože pak my máme chuť poslouchat.” (Jiřina Lhotská) - „Zajímáte nás vy, ne jen váš text, zajímá nás, co si vy myslíte.” (Vít Malota) - „Stůj si za tím, co říkáš. Doslova. Celým tělem.” (Magdaléna Gracerová Chrzová)

Velmi blízká témata dnes rezonovala ve všech třech besedách s recitátory 2. kategorie. Přijít s energií, stát si za svým textem i svým názorem a svou energii a své sdělení plnohodnotně předat publiku. Některým recitátorům se to podařilo, někteří s tím včera bojovali. Možná za to mohla únava pověstného třetího dne, možná společensky náročný sobotní večer, u někoho těžká alergie, u někoho vrozená jemnost a introverze, u někoho snaha plnit to „jak nám někdo řekl, že to máme říkat”. Ať tak či tak, beseda s lektory recitace tu byla od toho, aby nemladší recitátory povzbudila do další práce, jak hned na začátku zdůraznila Jiřina Lhotská.

Její další slova („O vašem textu víte víc vy než my. My ho viděli jen dnes na jevišti, vy jste s ním žili celý rok.”) se potvrdila v hovoru s více recitátory, kteří se při dnešním vystoupení museli potýkat s nečekaným zadrhnutím, „oknem” či vynechávkou. „To se ti nestalo poprvé ani naposled,” uklidňoval s nadhledem Vít Malota. “To se mi teda stalo poprvé!” kontroval příznačně pro 2. kategorii malý recitátor. :-)

Jak to udělat, aby se k divákovi naplno dostalo sdělení, kterému dítě sice dobře rozumí, ale ne tak jednoznačně je předává? Najít si fór nebo představu v každé strofě (Vít Malota), začínat nové celky (odstavce, strofy, situace) novou atmosférou (Jiřina Lhotská) a hledat pro ně prostředky v tempu, dynamice a důrazech (Vlasta Gregorová).

Do hloubky a často lektoři s recitátory a jejich doprovodem diskutovali problém pozice vypravěče. Jiřina Lhotská konstatovala, že pro děti je nevýhodné ztotožnit se s pozicí vypravěče dospělého. Mnohem svobodnější mohou být, když se podaří vyprávět příběh o dospělé postavě z pozice dítěte. Dětský vypravěč pak nemusí „trpět” jako dospělý, nemusí (když obvykle ani nemůže) být stejně smutný nebo unavený, ale může s ním soucítit a zároveň se situací dospělého místy třeba i pobavit či k ní vyjádřit jiný postoj.

Velice často diskutovaným tématem v 2. kategorii byla délka textu. Krátké texty někdy neumožňují všimnout si pořádně interpreta, upozornilo několik lektorů, nicméně to nebyl případ ani jednoho z letošních recitátorů, ačkoli se právě toho mnozí obávali. Naopak se možná u ojedinělých případů mohlo přihodit, že samotný vývoj příběhu si nezasloužil takovou délku textu, jakou mu autor věnoval (Josef Kačmarčík). „V přednesu je důležité, jestli nám něco z textu zůstane v hlavě. Ne jestli je dlouhý, nebo krátký. To je, jako byste hodnotili obrázek podle toho, jestli je malý nebo velký,” vysvětlila s laskavostí Jiřina Lhotská. „Zažil jsem recitátora, který řekl na jevišti dvě věty, a vyhrál,” uzavřel toto téma Vít Malota.

ZEPTALI JSME SE...

... NA DIVÁCKÉ DOJMY Z VYSTOUPENÍ RECITÁTORŮ 2. KATEGORIE

Které vystoupení se vám vrylo do paměti?

Mě asi nejvíc zaujalo to Ticho (Ticho a linduška). Líbilo se mi, jak to ta holčina říkala, že jsem jí to věřila. Bylo to moc pěkný.

Viki, 15 let

Úplně mě dostala Růžová váza, kterou přednášel ten šikovnej klučina, nejvíc se mi líbilo, jak se do toho vložil. Text byl výborný a skvěle podaný. Jsou tam dialogy, které asi všichni ze svého života známe, proto ta reakce publika byla velmi pobavená a velmi bouřlivě projevovaná. To toho klučinu ještě dál povzbuzovalo, takže ten výkon byl skvělej od začátku do konce.

Laďka, 20+ let

Mně se nejvíc líbil ten poslední přednes od Kryštofa, text od Wericha. Líbilo se mi, jak to vyprávěl, a i ten příběh byl hezký.

Magda, 15 let

Mně se taky líbil ten text od Kryštofa. Měl to strašně hezky odpřednášené a je to šikovnej kluk.

Tomáš, 15 let

Líbila se mi Máta peprná, potom holčička, co honila vosu po pokoji (Uspávanka s vosou, která píchla Viktorii). A asi nejvíc se mi líbily Mikulášovy patálie, přednes textu od Reného Goscinnyho (Kouřím), protože to bylo vtipný a není to taková ta básnička, co se rýmuje, ale je tam příběh. Já jsem docela překvapená, že teď frčej spíš příběhy než básnička.

Eva, 43 let

Z dějových věcí mě zaujal Mikuláš Ondřej Rychetský s textem Růžová váza, který na první dojem mohl být sám o sobě legrační a působivý, ale ten chlapec ho vyloženě podtrhl svým projevem, tím, jak vystupoval, jaký měl vztah k tomu textu, ale i technicky. Netlačil na to, bylo to přirozené, takhle se mi to líbilo. Velmi přesvědčivý byl i Jan Hošek a jeho vybraný text Čokoládový dort. Vyloženě to podezírání rodičů bylo taky moc pěkně zpracované. A ještě Kocourek, co recitovala Beáta Brandová.

Adéla, ještě 20 let

Velmi mě bavil text O pánovi, který psal něžnou povídku, Máta peprná a Růžová váza. Byly to všechno značně sebejisté, znělé a zábavné projevy, které na mě zapůsobily velmi silně. Dále se mi také líbil přednes textu Ticho a linduška. To byl naopak výstup velmi křehký a milý.

Valerie, 19 let

Já jsem se bavila u textu o těch boulích a zapomínání (Pět boulí). Přišlo mi to na jednu stranu absurdní, na druhou stranu ze života. Já takhle taky zapomínám a zapomínat budu dál. No a s rodičema je to ještě horší a s prarodičema nejhorší, ale neříkám, že taková taky jednou nebudu. Jinak ten přednes mi přišel velmi přirozený, ale zábavný. Bylo co poslouchat, a i když jsem čekala, že to dopadne tak, jak to dopadlo, bavilo mě to poslouchat a koukat, jak to pojal ten kluk, co to říkal. Jaké je mé jméno? Kolik mi je let?

Mě bavil ten hroch, co chtěl umět lítat. Bylo to vtipný a taky se mi líbilo, jak to ta holka říkala. Ty zvuky a části, kdy třeba někam šel, něco jedl nebo letěl.

Matěj, 12 let

Zapsala rozi

VČERA JSME VIDĚLI...

Adéla Hájková

Eliáš Hrubý

Barbora Veselá

NA SLOVÍČKO S...

... RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Položili jsme recitátorům tři stejné otázky:

Jak dlouho recituješ?

Jak si tě našel tvůj text?

Vyber miniúryvek ze svého textu pro ty, kdo tě neslyšeli.

K čemu je podle tebe dobrý přednes?

Jan František Hošek

Recitaci se věnuju už od druhý třídy. Moje paní učitelka stará, bejvalá mě v tom podporovala.

Můj text? My jsme s paní učitelkou vybírali a měli jsme vybírat texty z knížek nebo tak a m ně se hrozně líbí takový ty hororový povídky, strašidelný z jednoho typu knížky. A zrovna jsem tam našel tenhle, hrozně se mi líbil. Takovej zajímavej text prostě.

Asi těch pár posledních vět s tou mamkou. „Dnes večer chci vyzkoušet něco nového. Moje opravdová máma je hrozně alergická na čokoládu. Naskáče jí vyrážka, když se na čokoládu jen podívá. Upekl jsem své falešné mámě čokoládový dort. Dívám se, jak ho jí. Žádná vyrážka. Usměje se. „Výtečné, děkuji ti, Timmy," řekne mi. „Jmenuju se Jimmy," odpovím.

Přednes? Určitě dobrej na slovní zásobu. Určitě se s tím zvýší slovní zásoba. Na to je dobrý i čtení a tak, takže si myslím, že to je dobrá věc. Myslím si, že to je fajn, že i máš z toho zkušenosti životní. A můžeš si pak vzpomenout: „Á, to jsem tenkrát vyhrál celostátní kolo!"

Kryštof Frýba

Od čtyř let jsem začal chodit na dramaťák.

Měli jsme, to byla taková vtipná událost, měli jsme workshop jednou v sobotu a tam mi moje učitelka na dramaťák ukázala nějaký texty, který přepisovali z poslechu. Právě že jsem tam našel jméno Werich a pročet jsem si to. Strašně mě bavila repetice, jak vzrůstal vztek toho starýho vypravěče, kterej pořád musel lízt nahoru dolů a všechno to popisovat znovu a znovu. Takže tady to se mi na tom líbilo.

Můžu trošičku delší úryvek? -Vezme víko, chce to zavřít... Cink! Do krámu vejde holčička. „Máte, prosím vás, taková cukrátka, co když..." - „Ty chceš taky ty cukrlata, co foukaj do nosu mátu peprnou, za dvě koruny?!" - „Ne." Pan František Šlápota vezme víko a zavře krabici. Vystoupí s plechovou krabicí nahoru, dá do nejvyššího fochu, sleze bez krabice dolů, vezme žebřík, dá ho do rohu, usměje se na holčičku a ptá se: „A copak bys sis přála?" „Já chci za korunu." A tři dny po této příhodě nad trámem visela nová firma. Bylo na ní napsáno: „Františka Šlápoty vdova"-

Recitace je dobrá pro slovní zásobu (poznámka další recitátorky z pozadí: „A pro hrneček.") a člověk se dokáže domluvit s člověkem a hlavně to rozvíjí mysl. Čtení knih nám rozšiřuje slovní zásobu, ze který pak můžeme něco napsat. Nějakou báseň, prózu, či něco takového. Takže podle mě je recitace velice dobrá pro rozvoj.

Julie Sehnalová

Jeden rok.

Mně ho vybrala učitelka. Takže takhle.

Ticho bylo čím dál větší, aby linduška mohla líp zpívat.

Jsem slyšela, že pro hrneček, tak ano, za a) pro hrneček a za b) proto abys v pátek nebyla ve škole.

Johana Diabelková

Já jsem recitovala od první třídy, takže... asi... pět let. Nevím, možná míň.

Přes moji kamarádku, která tuto básničku měla už dávno a mně se natolik zalíbila, že jsem jí letos chtěla recitovat.

Asi: Vosa, která píchla Viktorii

Asi k rozvoji komunikace a tak.

Mikuláš Ondřej Rychetský

Čtyři roky.

No, chtěl jsem něco vtipného a něco, co by se ke mně hodilo. A vzhledem k tomu, že je to i na mně a hodně jsem četl Mikulášovy patálie, tak jsem si vybral text z nich. A taky mám stejné jméno.

Řekl bych, že hlavní bude poslední věta, což je, že tatínek řekne: „No tohle. Co to má znamenat? Kam se poděla ta růžová váza?"

Tak určitě na těch soutěžích si můžete najít nové kamarády. Můžete se hodně seznámit a... může vás to naučit spoustu věcí. Můžete umět potom pracovat s časem a vůbec.

Beáta Brandová

Sedm let. Od čtyř.

No, já jsem hledala ve spoustě textů, až tenhle jsem si nějak přečetla a řekla jsem si: „Jo, ten je krásnej."

To je těžká otázka. Asi: „V podvečer, to jsme si povídali. Já jsem tě hladila a tys byl elektrickej a jenom předls, jak ti bylo dobře."

Je to pro mě taková relaxace. Že si oddychnu, když takhle něco říkám, tak mi pomáhá to zapomenout na všechny problémy. Takhle nějak.

Zapsala rozi

NAHLÉDLI JSME DO...

... nahlédli jsme do dílny pro recitátory 3. kategorie

„Tady jsooou!" křičí nadšená skupina, když vidí, jak přichází lektoři Pavel Šindelář a Jakub Kubíček.

„Ale vy ještě nejste všichni, ne?" ptají se vzápětí Pavel a Jakub.

Lektorům se dostává různých odpovědí. „Oni jsou ještě na snídani."- „On už odjel domů." - „Já nevím, kde je..."

„Tak počkáme ještě akademickou tříminutovku a začneme," rozhodne Jakub Kubíček, přestože ví, že akademických je minut 15.

Mezitím se začíná řešit otázka dnešního umístění dílny.

„Budeme v parkuuu!"

„Neee, ten je moc daleko."

„Ve třídě!"

„ Neee."

„Tam je příjemně."

„Neee."

„Jooo."

„Tam je vedrooo."

Přichází jeden opozdilec. Druhý. Třetí. Čtvrtý, pátý...

„Kdyby nás někdo sháněl, jsme u kina Vesmír," rozhodli se nakonec lektoři a informovali o tom po cestě 4. kategorii. Vyrážíme.

Dílna si před kinem našla symbolické místo - sluneční soustavu zachycenou na zemi. Stoupli jsme si do kruhu, na oběžnou dráhu Marsu a následovala rychlá diskuze o tom, jak se kdo cítí a jestli se recitátoři těší domů.

V kruhu jsme zůstali, rozproudili energii a procvičili rytmus rituální hrou Na samuraje.

„Hi! Ša! Ja!" znělo snad celými Svitavami.

Nejprve jsme se to všichni naučili, vyzkoušeli a pak jsme měli i pár kol na vypadávání. Kdo udělal chybu, zapomněl chytit či hodit meč nebo podseknout držitele meče vedle sebe a tím rozbil daný rytmus, vypadl.

Ještě jsme stihli hru Mrazík. Tato verze spočívala v tom, že se Mrazík snažil zmrazit všechny prchající. Zmražený mohl být vysvobozen tím, že ho někdo dvakrát oběhl. Zachránce ale neměl imunitu a mohl být zmražen klidně i ve chvíli, kdy zachraňoval.

Nakonec jsme všichni uběhaní a zpocení odešli do kina, usedli jsme do hlediště a mohli si vyslechnout recitátory 2. kategorie.

verca

NAHLÉDLI JSME DO...

... nahlédli jsme do dílny pro recitátory 4. kategorie

V naší dílně se 4. kategorií jsme si dali za cíl seznámit recitátory a pokusit se jim zpříjemnit strávený čas ve Svitavách. Hráli jsme spoustu her známých i téměř neznámých, pohybových a slovních, improvizačních a strategických venku i vevnitř. Zkusili jsme si překlad básně v neexistujícím jazyce a zahráli si hry na přání. Na závěr dílny jsme se rozloučili s texty tvorbou kaligramů a pobídli recitátory k účasti na Wolkrově Prostějově.

Štěpánka a Adéla

NAHLÉDLI JSME DO...

... nahlédli jsme do dílny pro recitátory 2. kategorie

NA SLOVÍČKO S...

... Emilií Zámečníkovou,

lektorkou diskuzního klubu pro doprovod sólových recitátorů

Kdybys po dnešku měla zformulovat pro recitátory jednu radu, jak by zněla?

Vzhledem k tomu, že mi zalehly uši, tak: NAHLAS – a s potěšením.

Který text si vybavíte, když pomyslíte na svůj recitátorský život?

Jiří Wolker: Balada o nenarozeném dítěti - Já jsem to recitovala asi v jedenácti letech a strašně emotivně a poroty si s tím nevěděly rady.

Dejte nám tip na kulturní zážitek, který bychom si neměli nechat ujít.

Regiony - Mezinárodní divadelní festival v Hradci Králové

Co bys popřála Dětské scéně k 50. narozeninám?

Větší přející pozornost a pochopení od státních institucí: Ministerstva školství, České televize, Českého rozhlasu atd.

NAHLÉDLI JSME DO...

... diskusního klubu Emilie Zámečníkové

Do mého diskusního klubu přicházeli dospělí doprovázející recitátory, kteří v ten den nevystupovali a v době seminářů se radovali ze setkání v dílnách. Složení účastníků bylo velmi pestré, krom učitelů přicházeli rodiče, prarodiče, takže vedle odborníků usedli i naprostí laici. Dnes přišly dokonce i studentky střední pedagogické školy. Samozřejmě i na přehlídkách bývá taková sešlost, ale přece jenom rodinných příslušníků bývá méně. Toto složení mi ale vůbec nevadí, naopak, různorodost pohledů na dětský přednes vyprovokovala velmi zajímavé debaty. Poněkud nepříjemně jsem spíš vnímala proměnlivost ve složení, neboť vždy chyběli "doprovody" v ten den vystupujících dětí, ale i s tím jsem si poradila.

V začátku jsem pohovořila o dětském přednesu obecněji, nejvíce o důležitosti pedagogického vedení, jak a v čem může dospělý dítěti pomoci (nebo svést na cestu, která může být pro recitátora matoucí a jinak scestná). Pak jsem přítomné vyzvala, nechť si vyberou vystoupení, které je zaujalo, a o tom se pak mluvilo. Zprvu se vyjadřovali oni, pak jsem jim sdělila svoje postřehy s odkazem na teoretický úvod a nakonec jsem tlumočila pohledy lektorů (účastnila jsem se jejich rozborů). Samozřejmě se někteří dotazovali na názory na vystoupení svých svěřenců a bylo jim ochotně sděleno. Potěšena jsem dnes klub uzavírala, neboť jsem poslouchala velmi pochvalné komentáře na náplň a průběh těchto setkání.

K letošní přehlídce recitátorů: Byla taková, jaká by měla být. Naplnila mnou v ní viděný smysl – odraz úrovně špičky dětského přednesu v Česku, završení přehlídek. Setkání odborníků, ale i motivace pro děti, pedagogy, studenty i náhodně přijíždějící dospělé. Ujasnění a konfrontace názorů na dětskou recitaci, inspirací pro všechny. Po covidové lapálii si její význam uvědomuji velmi silně. Ostrov vstřícnosti, kultivovanosti, empatie, radosti z lidské sounáležitosti, ze setkání. A téměř všichni recitátoři odevzdali publiku něco ze sebe, dospělí byli vstřícní a chtiví dialogu, úroveň jsem vnímala jako velmi dobrou. Jen ta Stodola mohla být včera otevřená.

Že mám čtenářům Deníku DS něco vzkázat? Šiřte slávu Dětské scény do všech koutů republiky. Neberte ji jako samozřejmost, kterou není.

DNES HRAJÍ...

... Kompoty, ZUŠ Klecany

Založení klubu divných dětí

Představte nám několika větami váš soubor.

My jsme takový klub divných dětí. V momentálním složení fungujeme rok, ale máme v souboru i veterány, kteří chodí do dramaťáku již osmým rokem. Název Kompoty vzešel z neobvyklého zájmu jednoho z našich členů. Na začátku každého dramaťáku máme totiž diskusní fórum, ve kterém spolu sdílíme zážitky z uplynulého týdne, a Jirka nás jednou takto obeznámil, že rád kvasí ovoce v hydrantu. To nás všechny chytlo a od té doby jsme Kompoty!

Kdyby váš soubor měl superschopnost, jaká by byla?

Jednoznačně telepatie!

O čem svoje představení hrajete?

Naše inscenace vychází z knihy Petry Soukupové Klub divných dětí. Hrajeme tedy o čtyřech dětech, které jsou jiné než ostatní, a společnost je proto nepřijímá. Ony si díky této zvláštnosti vytvoří mezi sebou pevné pouto. Myslíme si však, že takový pocit vlastní divnosti je svým způsobem dost normální a každý si jím může někdy procházet.

Co jste se o sobě při přípravě inscenace dozvěděli?

My už se známe opravdu dlouho, takže nic úplně nového jsme se asi nedozvěděli. Zjistili jsme však, že dokážeme vytvořit dramaturgickou koncepci inscenace, což nám udělalo radost, protože máme po dvou letech pandemie a nedotažených tvarů konečně hotové představení!

Co vás při přípravě inscenace nejvíc potrápilo?

Pro potřeby souboru jsme museli výchozí příběh dramaturgicky poměrně výrazně upravit, což někdy vedlo k hádkám. Také nás potrápilo ztvárnění zdánlivě jednoduchých obecných rolí (rodiče, spolužáci). Na první pohled se to zdá snadné, protože to přece všichni zažíváme a známe, ale nalézt ta správná slova nám dalo zabrat.

Máte nějaký rituál před představením?

Předtím, než jdeme na jeviště, si vždy navzájem předáváme vláhu. Stoupneme si do kruhu a prostřednictvím impulzů si onu vláhu posíláme. Funguje to na principu hry s elektřinou, ale vláha je lepší!

Prozradíte divákům nějakou perličku ze zákulisí?

V zákulisí doslova perlíme. Ale takovou zvláštností je, že na zkouškách máme „svěcenou“ vodu v rozprašovači, a když někdo nedělá, co by měl, nebo poplete text, tak ho zkropíme! Poznámka redakce: uvozovky jsou použity, protože názory souboru na svěcenost oné vody se výrazně lišily:-)

Představte si, že jste skuteční influenceři, co byste vzkázali světu?

Kupujte kompoty od Jirky!

DNES HRAJÍ...

... Nanervy, ZUŠ Planá

MĚSTEČKO PLANERMO

Představte nám několika větami váš soubor.

Před naší první přehlídkou byl celý soubor na nervy a od té doby jsme Nanervy. Charakteristické je pro nás však asi zlobičství. :-) Služebně nejstarší členové chodí do dramaťáku od roku 2017.

Kdyby váš soubor měl superschopnost, jaká by byla?

Už teď umíme rychle a spolehlivě nadmíru vystresovat lidi. Tuto dovednost jsme rozvíjeli třeba dnes při pětihodinové cestě do Svitav.

O čem svoje představení hrajete?

Námět naší inscenaci vznikl na konci loňského školního roku, kdy jsme se po pandemii mohli konečně sejít, ale už nebyl čas dávat dohromady představení. Naše paní učitelka tedy přišla s nápadem natočit krátký film inspirovaný naší oblíbenou hrou Městečko Palermo. Film byl poskládán z rozhovorů detektiva a podezřelých. Když jsme se letos zamýšleli, o čem tedy budeme hrát, napadlo nás, že by mohlo být zábavné přenést toto téma také na jeviště. Tak vznikla naše inscenace, jejímž hlavním motivem je mafiánství a otázka viny.

Co jste se o sobě při přípravě inscenace dozvěděli?

Zjistili jsme, že Šimon dokáže zahrát naprosto všechno! Holku, kluka, koš, lampu, princeznu...

Co vás při přípravě inscenace nejvíc potrápilo?

Nejvíce nás potrápilo, že jsme neměli dostatek lidí na zahrání všech rolí, a navíc byl často někdo nemocný, tak jsme před přehlídkami museli některé role úplně rušit, ale zvládli jsme to.

Máte nějaký rituál před představením?

Všichni se chytíme za ruce – třeseme se a dupeme!

Prozradíte divákům nějakou perličku ze zákulisí?

Byla toho spousta... Krev z nosu, hraní na trakaře, neustálé odbíhání na toaletu...

Představte si, že jste skuteční influenceři, co byste vzkázali světu?

Šimon: Mír!

Vláďa: Jsem za rovné zacházení se všemi lidmi, nikdo by se neměl odsuzovat kvůli sociálním odlišnostem.

Verča: Všichni dělejte, co vás baví!

Eliška: Užívejte života a nebuďte Nanervy!

DNES HRAJÍ...

... 4.A, ZŠ Rousínov

O NEPOSLUŠNÝCH KŮZLÁTKÁCH

Představte nám několika větami váš soubor.

Jsme žáci 4.A ZŠ v Rousínově. Ne všichni bydlíme ale přímo v Rousínově, někteří jsou z blízkých vesniček. Naše představení vznikají v rámci hodin dramatické výchovy, kterou máme zařazenou do výuky.

Kdyby váš soubor měl superschopnost, jaká by byla?

Umíme bleskově zneškodnit vlka!

O čem svoje představení hrajete?

O neposlušných kůzlátkách, které navštíví vlk. Kůzlátka mají však velmi vysoké IQ. Hlavním heslem našeho představení je: „Neotvírejte vlkům!“

Co jste se o sobě při přípravě inscenace dozvěděli?

My se jako třída už docela známe. Zjistili jsme ale, že vlkové ve filmech vždycky prohrají!

Co vás při přípravě inscenace nejvíc potrápilo?

Potrápily nás některé repliky, protože jejich vyznění stále nebylo takové, jaké jsme chtěli. Tak tomu bylo hlavně u repliky „Vem si chmýří z pampelišky.“

Máte nějaký rituál před představením?

Společný rituál nemáme, každý dělá to, co ho uklidňuje, někdo si třeba v duchu říká, že to dobře dopadne.

Prozradíte divákům nějakou perličku ze zákulisí?

Mája říkala pořád na zkouškách místo: „Abychom se poměli.“ „Abychom se pomstili.“

Představte si, že jste skuteční influenceři, co byste vzkázali světu?

Neposmívejte se ostatním, pokud se jim něco nepovede, a nevěřte vlkům!

DNES HRAJÍ...

... NeDiUs, MěKS Vodňany

JEN JESTLI SI NEVYMEJŠLÍŠ

Představte nám několika větami váš soubor.

NeDiUs je zkratkou pro Nejnezkušenější divadelní uskupení, protože jsem se začali setkávat v září roku 2021. Jsme tedy úplně nový soubor, proto jsem o to vděčnější, že tady na Dětské scéně můžeme být. Takovým naším specifikem je velká věková pestrost. Našemu nejmladšímu členovi je deset let a tomu nejstaršímu skoro šestnáct.

Kdyby váš soubor měl superschopnost, jaká by byla?

Byli bychom super rocková kapela! Už teď disponujeme velkou nebojácností. Taky bychom chtěli ještě více rozdávat dobrou náladu.

O čem svoje představení hrajete?

Vycházeli jsme z básnické sbírky Shela Silversteina Jen jestli si nevymejšlíš a z vybraných básní jsme sestavili scénické pásmo. V básních jsme hledali témata souznící s naší životní zkušeností. Šikana, zamilování, škola, pochybnosti o sobě samých a světě, fantazie, technologie, bordel v pokoji... Nečekejte ucelený narativ, ale spíše smršť pocitů.

Co jste se o sobě při přípravě inscenace dozvěděli?

Zjistili jsme, že dokážeme skvěle spolupracovat. A také, že jsme všichni nezbytní, protože se snažíme akcentovat individualitu každého z nás. Pokud by někdo vypadl, celé představení bychom museli změnit. Taky nám inscenační proces poodhalil, že každý máme jiný náhled na pozici herce. Pro někoho to znamená stát se někým jiným, pro někoho zase stát se ještě více sebou samým.

Co vás při přípravě inscenace nejvíc potrápilo?

Určitě rytmus. Poté nám také dalo zabrat, abychom situace ztvárnili pokud možno uvěřitelně a jen jsme neilustrovali.

Máte nějaký rituál před představením?

Říkáme si: „Tfuj, tfuj!“

Prozradíte divákům nějakou perličku ze zákulisí?

V inscenaci se objevuje karikatura skutečného doktora z našeho rodného města, jehož projev je velmi specifický. :-)

Představte si, že jste skuteční influenceři, co byste vzkázali světu?

Poselstvím naší inscenace, které bychom rádi předali, je: „Udělej zkrátka bláznivinu, co by se nestala bez tebe.“

Zapsala juli

ZAPSALI JSME...

... z diskuse lektorského sboru

Strašidelná pravda

Důležitým znakem inscenace Strašidelná pravda je práce s pohybem, a to - vzhledem k vybavenosti souboru - pohybem opravdu na vysoké úrovni. Rozhodně však nejde o inscenaci čistě pohybovou ani taneční. S využitím pestrých prostředků herecké práce vypráví soubor srozumitelné příběhy, výborně přebírá a využívá text a styl předlohy, vytváří silné dramatické situace, pointuje je, precizně si hraje s nadsázkou, dobře staví vlastní rámec. Soubor je vybaven i hlasově, pěvecky, herecky, je schopen velkého gesta, přesné stylizace, voicebandu, sborového zpěvu.

Inscenace je plná krásných obrazů, které ale nejsou ilustrativní. Dotvářejí dramatičnost, napětí, atmosféru, rozšiřují vyprávění o zcela nové roviny a podstatnou měrou se podílejí na specifickém humoru inscenace.

Práce s chórem je nápaditá, vyhýbá se klišé. Obzvláště krásná je proměna chóru v první povídce, kde se stává partnerem hlavního hrdiny, oživlým domem, který hrdinu pohlcuje, obklopuje, děsí a nakonec propouští, nebo krbem, který po rozfoukání prostor proteplí a ozáří. Zvláštní ovšem je, že ve třetí historce jakoby právě chór trochu ztrácel dech a jeho ponurému a závažnému projevu cosi drobného chybělo k vytvoření potřebné nadsázky. Tím ubírá jinak skvěle vystavěné povídce sílu a možná i lehce mate její pointu.

Největší otázkou inscenace je ovšem zřejmě zařazení básně o panně Krahuleně. Na rozdíl od první a třetí povídky, které spolu stylem i tématem výrazně souzní, je tato, ač má stejného autora, značně odlišná. Formou, stylem, tématem, ale i třeba lokací – zatímco první povídka, ale už i hudba, která celou inscenaci uvádí, pracuje s odkazy na Ameriku, Krahulena náhle přivádí do hry české Kralupy, aniž by s touto změnou jakkoli pracovala. Je tedy otázka, zda nenarušuje humorný, nonsensový styl inscenace, nemate diváka a zejména nekomplikuje vyznění rámce, jinak moc hezky postaveného na absurdních, strašidelných a „zaručeně pravdivých“ historkách jednoho vášnivého vypravěče.

Tato, ani žádná jiná „otázka“ ovšem nic zásadního nemění na vysoké úrovni inscenace a možnosti jejího opravdu vřelého přijetí.

Kocomour

Hledáme-li klíčové slovo k inscenaci z dílny jindřichohradeckého souboru, nabízí se termín „rozhodnutí“.

Rozhodnutí vybrat si pro divadelní práci nevelké skupiny mladých dívek Sakiho povídku Kocomour je bezesporu zajímavé. Tématu společenské přetvářky, vztahů založených na neupřímnosti a falši právě dnešní dospívající dívky jistě dobře rozumí, předloha jim poskytuje kvalitní odrazový můstek pro vlastní práci a hledání.

Stejně tak lze přijmout a ocenit rozhodnutí souboru opustit původní dobu příběhu, tedy Anglii období přelomu 19. a 20. století a přenést děj do současnosti, změnit mužské postavy na ženské či upravit věk postav. Tedy ze společenské smetánky viktoriánské Anglie učinit současné spolužačky z jedné třídy.

Dále se však otázka rozhodnutí přinejmenším komplikuje. Většina rozhodnutí je totiž v inscenaci učiněna jaksi opatrně až polovičatě, čímž se ovšem znejasňuje více rovin inscenace naráz.

Soubor pracuje se současnou mluvou mladých lidí, místy ovšem nechává ty samé postavy bez zjevného důvodu promlouvat Sakiho výrazně stylizovaným textem, jasně spjatým se společenským postavením a věkem původních postav. Například termín „milenec“ je ve spojení s takto mladými dívkami poněkud matoucí, stejně jako úvodní řeč hostitelky, způsob prezentace vynálezu atd. To vše komplikuje pochopení toho, kdo postavy jsou a jaké jsou jejich vztahy a charakter.

Mnohem podstatnější však je, že s rozhodnutím opustit dobu povídky a její autorský styl, opouští inscenátoři i celý svět vybudovaný autorem s jeho společenským kontextem, s jeho pravidly a normami. Nepsané zákony tohoto světa ovšem zásadně určují motivace postav k jednání. Podílejí se na tom, zda jednání postav rozumíme a je pro nás důvěryhodné. Ve světě vybudovaném autorem je například odhalení pravdy a její šíření samozřejmou a nepochybnou pohromou, a je zcela přijatelné, že snaha této pohromě zabránit – ano – může vést i k vraždě. Jaký svět se ale vlastně rozhodli vybudovat inscenátoři a co v něm je přijatelné a nepřijatelné není vždy úplně jasné.

Kromě doby, věku a stylu se inscenátoři rozhodli proměnit i samotný děj povídky. V tomto ohledu jsou některá řešení velmi nosná a inspirativní. Vzájemné vyvraždění spolužaček, odhalení, že nejistá vědkyně s kocourem mají ve skutečnosti vše od počátku ve svých rukou, otevřený konec s otázkou, jak budou sesbírané pomluvy využity... Ovšem v inscenaci není těmto událostem připravena půda, jednání postavy vědkyně, vztahy mezi ní a ostatními postavami jsou natolik nejasné a proměnlivé, že není čitelné, o co jde jí, jim, celé inscenaci.

Polovičaté rozhodnutí se potom nevyhýbá ani formě inscenační práce. Výrazná stylizace, kterou předloha nabízí, není nahrazena jiným jasným přístupem, swingová hudba odkazuje ke zcela jinému kontextu atd.

Nutno říci, že náznaky motivů a nových řešení provokují k hledání dalších a dalších možných výkladů, možná jde o plánovanou pomstu outsidera třídy, možná jde o snahu vědkyně ovládnout postupně celé město... Některé situace, jako groteskně rytmizované umírání, práce s postavou kočky apod. naznačují jistě zajímavé cesty, kudy by se inscenace mohla ubírat... A tak možná kdyby se soubor rozhodl učinit pár pevných rozhodnutí a s inscenací dále pracovat, mohl by ještě dojít k zajímavým výsledkům. Potenciál k tomu jistě má.

Když vykoukne sluníčko

Někdy to není přesnost, originalita, preciznost, co přinese intenzivní divadelní zážitek, někdy je to prostě radost. Nebývalá radost z pouhé možnosti stát na jevišti je hlavním znakem a největším kladem inscenace dívčího souboru z Chlumce nad Cidlinou.

Ačkoliv slovo radost zní trochu banálně, je ve skutečnosti znakem skvělé práce se začínajícími dětmi. Zvláště, když tuto radost dokáží udržet stejně intenzivní a autentickou na všech třech reprízách v jediném dni. Radost je přidruženým produktem svobody, srozumitelného úkolu a vůbec pojetí smyslu divadla a ty jsou zase produktem kvalitního dlouhodobého tvůrčího procesu.

Čtyři drobné anekdoty o sluníčku a zvířátkách jsou jasným počátečním krokem na cestě k divadlu. Tento krok je někdy přesný více, jindy méně, ale všem dětem poskytuje bezpečný prostor pro vlastní vyjádření, nechává je po svém, leč přesvědčivě a jistě jednat v zárodcích situací, s citem a soustředěním oživovat různé typy loutek, vnímat a ovlivňovat pointy, podílet se na rytmu inscenace a na jejím humoru.

Mohli bychom říci, že některé anekdoty jsou nosnější než jiné, že zrovna delší příběh o kuřátku má nejslabší pointu a nesluší mu zařazení na konec inscenace, naopak nejsilnější že je miniaturní anekdota o šnekovi, mohli bychom říci, že na rozdíl od pěkné práce s jednoduchou loutkou je ještě

práce s šátky přeci jen trochu moc přibližná, že historka o havranech nemá jasný konec, nebo má možná zbytečně dva konce, že roztančená písnička, která je jinak zásadním zdrojem energie a motorem inscenace je možná už potřetí trochu moc stejná... Ale vlastně to všechno ani moc říkat nepotřebujeme, protože zkrátka máme hlavně radost.

Zapsala Anna Hrnečková

ZEPTALI JSME SE...

... NA DIVÁCKÉ DOJMY Z PŘEDSTAVENÍ 2. BLOKU

Strašidelná pravda

To představení se mi moc líbilo. Líbila se mi hlavně pohybová vybavenost těch dětí a celkově choreografie i to, že se odvážili jít třeba do sborovýho zpěvu, což mi přijde docela u dětskýho divadla odvážný a je vidět, že to museli hodně trénovat. A vnášelo to tam zase úplně nový věci. Líbila se mi práce se světlem. Ten kužel světla by mě vlastně vůbec nenapadlo použít a bylo to tam skvěle, skvěle využitý. A vůbec celková sehranost těch dětí byla neuvěřitelná a velká pozornost, kterou si věnovaly. Byly nastražený jeden na druhýho, čekaly na sebe. Šla z nich skvělá energie z těch dětí. A myslím si, že Anička Tretiagová, jejich vedoucí, si zaslouží velkou pochvalu.

Dorka, 22 let

Já z toho mám skvělé dojmy, já jsem nadšený. Anička je moje spolužačka, takže já jsem věděl, že představení bude mít svou kvalitu. Uchvátila mě vybavenost dětí a obecně, jak se Anička a její soubor poprali s příběhem.

Pavel, 21 let

Určitě byli hrozně šikovný, měli to krásně sladěný. Jak tam tancovali, to bylo úplně přesný. A ten kluk to říkal tak, že mu bylo rozumět, i když mluvil rychle. Moc se mi to líbilo.

Linda, 11 let

Líbil se mi ten medvěd.

Tara, 6 let

Kocomour

Bylo to hezký. Líbilo se mi i to, jak to bylo humorný vlastně.

Zuzana, 11 let

Jsem pobavená a přála bych si mít doma mluvícího kocourka, i když to zní teda velmi nebezpečně.

Kateřina, 22 let

Když vykoukne sluníčko

Já jsem úplně nadšená, protože to bylo asi prostě přestavení, ze kterýho sršela naprostá energie a radost, a byla jsem ráda, že jsem mohla vidět něco, kde jsme viděla, že si to ty holčičky fakt užívají a že nám to chtějí ukázat. A vlastně potom když se tam ukláněly, tak jsem si uvědomila, že dneska hrály potřetí, a bylo to, jako by hrály poprvý, co se týká energie. A moc jsem si to užila, takže děkuju.

Verča, 19 let

Měly energii ty holčičky, bylo to takový roztomilý, jak tam poskakovaly, to všechno bylo takový energický.

Barča, 14 let

Je to hodně roztomilý.

Lenka, 12 let

Zapsala rozi

ZAPSALI JSME...

... z veřejné diskuse o představeních 2. bloku

Strašidelná pravda

Diváci, kteří viděli dnešní představení inscenace Strašidelná pravda, zaujala rytmizace, využití organického tanečního projevu pro různé okolnosti, podmínky, ale i postavy. Nejedná se pouze o obrazy, ale situace, které žijí, v nichž je i skrytý humor. Společně s lektory se diskutovalo, zda tyto taneční prvky fungovaly v kontrastu s činoherním herectvím hlavního protagonisty. Účastníci diskuze se shodli, že soubor je vybavený, zvyklý vyjádřit se pohybem, který není popisný, není využívaný jako ilustrace, ale jako nosný vyjadřovací prostředek. Tvoří se zajímavé a nečekané obrazy, není to proto podivné mísení divadla a tance. Pokrok od předchozích inscenací Tanečního studia Light je v tom, že tanec tam má svůj nepostradatelný význam. Také se nezapomněla zmínit práce s hlasem a jeho různé roviny – voiceband, zpěv, rytmus, tvorba atmosféry a gradace. Řešila se otázka rovnocennosti 3 částí, ze kterých je inscenace tvořená. Proč se vybraly zrovna tyto tři příběhy? Diváci se shodli na tom, že druhý příběh splynul s dalšími dvěma. Lektoři poznamenali, že se jedná o povídku z jiné předlohy, která je navíc psaná ve verších. Má proto jinou strukturu, proto vyčuhuje a vyžaduje jiný přístup. Nyní funguje „pouze“ jako předěl či můstek mezi příběhem prvním a třetím. Další radou bylo využití většího nadhledu a stylizace ve třetím příběhu, aby v jeho pochmurném duchu mohla být lépe vnímána nadsázka. Také bylo doporučeno zapracovat na práci se světlem a jeho dynamice (konkrétně na vytvoření fokusu a na střihu v atmosféře).

Kocomour

U tohoto představení se vedla zejména diskuze o tom, jaké dramaturgické zásahy (vystavění situací, vytvoření motivací postav apod.) by herečkám, které spolu pracují teprve prvním rokem, pomohly získat pevnější půdu pod nohama. Divákům se zdálo, že činoherní prostředky jistotu na jevišti právě nepodporují. Přesto se v představení občas objevil prvek zkratky či znaku, jejichž rozehrání by mohlo kýženou jistotu přinést, pokud by se jim věnoval větší prostor. Celkově byla souboru doporučena větší stylizace a celkové odlehčení scény (pro některé diváky bylo na scéně moc rekvizit, předmětů či stylů outfitů). Dále byl diskuzní čas věnován vztahu mezi předlohou a inscenací, mezi inscenací a souborem, mezi inscenací a diváky. Na jaké téma se soubor zaměřil? Co tím chtěl říci?

Když vykoukne sluníčko

Tato diskuze byla uvedena zmínkou, že se jedná o pevný rámec, skvělou formu, která navíc vytvořila skvělý fór. Diváci popsali toto představení jako čistou radost a hravost. Nejednalo se pouze o skupinovou hru, ale byl zde vytvořen i prostor pro projev individuality. Dále byla oceněna prostá, ale účinná práce s loutkami. Velmi přesně byly vybrány prostředky, ale i zábavné a vtipné texty. Jednoduše bylo vidět, že se tam herečky cítí dobře, že je to baví. Diváky si získaly svou energií. Pouze při hraní s šátky chyběla obratná a významová práce, proto to vypadalo spíše jako pokus o umění než radost, která čišela z tvaru jako celku.

verca

HOST PŘEHLÍDKY

Dievča z morského dna, Prvosienka, ZŠ a MŠ J. Vojtaššáka, Zákamenné (SR)

Recenze studentů Katedry výchovné dramatiky DAMU

Představení Dievča z morského dna bylo pro nás velice silným zážitkem. Někteří z nás museli odcházet dřív, protože se cítili tlačeni prožívat spolu s herci nával emocí a dotýkat se takto tíživých témat, prezentovaných dětskými herci. Jakožto budoucí pedagogy dramatické výchovy nás zajímá primárně výchovný záměr vedoucího souboru při práci se svými svěřenci. Klademe si otázku, proč soubor tuto předlohu vybral a jaký je jeho záměr. Báli jsme se o psychické bezpečí mladých hereček - nejsme si jisti, zda je pro jejich věk vhodné vstupovat do rolí traumatizovaných postav formou psychologického herectví. Připadalo nám nevyvážené, že převážná většina herecké akce ležela na bedrech protagonistky a byla upozaděna práce kolektivu jako celku, kterou vnímáme jako klíčovou pro dramatickou výchovu. Oceňujeme volbu rekvizit, která přispěla k jednoduché a efektní akční scénografii.

VČERA JSME VIDĚLI...

Kocomour

Když vykoukne sluníčko

Dievča z morského dna

KOMIKS

... PADESÁT

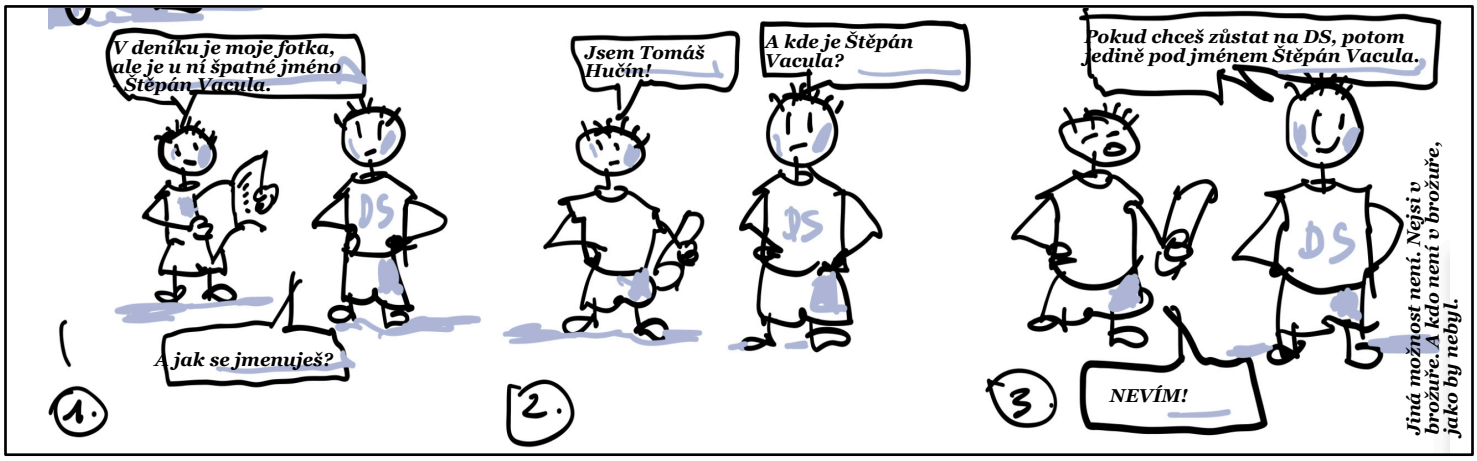

DALŠÍ ČÍSLO DENÍKU VYJDE UŽ ZA PÁR HODIN

BLAHOPŘÁNÍ

Vážená a milá Dětská scéno, vítám Tě mezi zralé padesátníky, i když vlastně těžko věřím na padesátku. Nechť jsi stále mladá, stále přinášíš něco nového, ať stále přitahuješ vedle pravidelných hostů a diváků i místem, kde se objevují i noví lidé. Přeji do budoucnosti hodně energie a zdraví, hodně zajímavých inscenací, plodných seminářů i příjemného posezení po večerech.

Vaše Eva Machková

Milá Dětská scéno, do další padesátky Ti přeju:

ať se už nikdy nemusíš stěhovat

ať je kolem Tebe vždycky plno dětí

ať máš pořád tak bezva poradce a porotce jako teď

a ať se o Tebe všichni dohromady starají dobře jako teď!

Iva Vachková

Přála bych dětem a nám všem bezpečí a důvěru v tento svět.

Události posledních měsíců a let ukazují, jak je tento svět křehký a zranitelný. A my s ním. Přeji nám tedy větší odolnost, porozumění, ochotu, důvěru a pocit smyslu. Věřím v nezastupitelnost a životadárnost dramatické výchovy, ať už její cesty budou jakékoliv.

Jana Mandlová

Poesie pro dnešní den

AKROSTICH

Jako akrostich označujeme báseň, ve které počáteční písmena veršů dávají dohromady nějaké slovo. Může se jednat například o člověka, kterému je báseň určena, nebo to může být něco, čeho se báseň týká. (Radek Malý, Poetický slovníček dětem v příkladech)

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY

PONDĚLÍ 13. ČERVNA

8.30–12.30	semináře A–D	Fka, ND
8.30–12.00	program pro děti ze souborů	
9.00–11.20	**3. blok přehlídky** – vystoupení pro veřejnost	
14.00–16.35	**3. blok přehlídky** – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
	Městečko Planermo, Nanervy, ZUŠ Planá	Fka
	Založení klubu divných dětí, Kompoty, ZUŠ Klecany	Fka
	Jen jestli si nevymejšlíš, NeDiUS, MěKS Vodňany	Fka
	skupina A **O neposlušných kůzlátkách**, 4. A, ZŠ Rousínov	Trám
	skupina B **O neposlušných kůzlátkách**, 4. A, ZŠ Rousínov	Trám
17.00–17.45	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 3. bloku	Fka-3. podl.
17.00–18.30	dětský diskusní klub	Fka-aula
18.00–19.30	veřejná diskuse o představeních 3. bloku	stodola
20.00–21.00	host přehlídky	
	Bombarďák (koncert)	stodola

Fka	Fabrika Svitavy
kino	Kino Vesmír
Trám	Divadlo Trám
Tyjátr	Alternativní klub Tyjátr
SZŠ	Střední zdravotnická škola
IŠJ	Internátní školní jídelna
MMG	Městské muzeum a galerie ve Svitavách
ND	Nadační dům Nadace Josefa Plívy, taneční sál
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti

3.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 3.

Redakce: Jonatán Papírník (šéfredaktor), Klára Fidlerová, Rozálie Fidlerová, Kateřina Mrkosová Petrlíková, Gabriela Zelená Sittová, Veronika Bíbová, Julie Šišková, Pavel Kocych (grafika a sazba), Mirek Bouček (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 3. – 13. června 2022 v 00:30.
Náklad 160 ks.